

171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 30 . 6 . 1973 - Sayı : 14580)

No.
1742

Kabul tarihi
19 . 6 . 1973

MADDE 1. — 10 Şubat 1963 tarih ve 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 7. — Toplantının yapılmasından en az 4 gün önce toplantının yapılacağı yerin en büyük mülkiye âmirliğine çalışma saatleri içinde medenî haklarını kullanma yetkisini haiz olan tertip heyetinden en az üç kişi tarafından imzalı bir beyanname verilir.

Bu beyannameyi imza edenlerden en az üç kişinin toplantının yapılacağı yerde ikametgâhı bulunması şarttır.

Bu beyannameye :

- a) Toplantının yapılacağı yer, gün ve saat,
- b) Toplantının yapılmasındaki maksat,
- c) **Bu toplantıyı hazırlayan tertip heyeti üyelerinin hüviyetleri ile ikametgâhları gösterilir.**

Tertip Heyetince verilecek beyannameye, bu heyet içinden veya dışından; medenî hakları kullanma yetkisini haiz olan ve ağır hapis cezası ile veya yüz kızartıcı bir suçtan veya «Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanun» hükümlerine muhalefetten kesin hüküm giymemiş kişilerden teşkil edilen, en az üç kişilik idare heyeti üyelerinin açık kimlik ve imzalarını taşıyan belge de eklenir.

Bu beyanname karşılığında ilmühaber verilmesi mecburidir.

Bu beyanname en büyük mülkiye âmirliği tarafından kabul edilmez veya karşılığında ilmühaber verilmez ise keyfiyet bir tutanakla tespit edilir. Bu halde noter bulunan yerlerde noter vasıtasıyla ihbar yapılır; ihbar saati, beyanname verilme saatidir. Noter bulunmayan yerlerde tutanak yeter sayılır.

İlmühaberlerde veya tutanakta beyannamenin verildiği gün ve saat gösterilir.

Aynı yerde, aynı gün ve saatte toplantı yapmak üzere ayrı ayrı tertip heyetleri tarafından beyanname verilmiş ise, ilk verilen beyanname muteber sayılır. Sonra beyanname verenlere keyfiyet hemen yazı ile bildirilir.

MADDE 2. — 10 Şubat 1963 tarih ve 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanunun 8 nci maddesinin başlığı ile madde metni aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

idare heyetinin görevleri ve sorumluluğu:

Madde 8. — İdare heyeti, toplantının sükûn ve düzenini, beyanname yazılı maksat dışına çıkılmamasını sağlar ve bunun için gerekli tedbirleri alır ve icabında zabitanın yardımını isteyerek bunu sağlar. Sağlayamadığı takdirde toplantının dağıtılmasını Hükümet Komiserinden ister.

İdare heyeti üyelerinden en az birinin, toplantının yapıldığı yerde ikametgâh sahibi olması şarttır.

İdare heyetinin sorumluluğu toplantı sona erinceye kadar devam eder.

İdare heyeti üyelerinden en az üçü toplantı yerinde bulunmadıkça toplantı yapılması yasaktır.

MADDE 3. — 10 Şubat 1963 tarih ve 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 9. — Mahallin en büyük mülkiye âmiri, toplantıda hazır bulunmak üzere hâkim sınıftan sayılanlar ve adliye memurları ile jandarma dâhil askerî şahıslar ve emniyet mensupları dışından bir memuru Hükümet komiseri tayin eder. Hükümet komiseri toplantı yerinde kendi seçeceği bir mahalde bulunur.

Hükümet komiseri toplantının safahatını teknik ses alma cihazları, fotoğraf ve film makineleri gibi araçlarla tespit ettirebilir.

Hükümet komiseri, 8 nci maddede yazılı tedbirlerin kifayet etmemesi dolayısıyla, hâdiselerin toplantının devamını imkânsız kılacak ve genel sükûn ve düzeni bozacak fiille veya sözle saldırlı bir şekil alması halinde toplantıyı dağıtmaya yetkilidir.

MADDE 4. — 10 Şubat 1963 tarih ve 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanunun 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 10. — Toplantı için tertip heyetince beyanname verilmesini müteakip toplantının yapılmasının kamu düzenini bozucu nitelikte sonuçlar doğuracağına anlaşılması halinde, ilgili valiliğin gerekçeli teklifi üzerine, İçişleri Bakanlığınca toplantının 30 güne kadar ertelenmesine karar verilebilir. Bu karar toplantının yapılacağı saatten en az oniki saat önce tertip heyetine yazılı olarak bildirilir. Erteleme kararı 30 günden daha az bir süre için verilmişse, bu süre aynı usule uyularak 30 güne kadar uzatılabilir.

Erteleenmesine karar verilen toplantı ertelleme süresini kovalayan ilk gün yapılır.

Toplantı, toplantının yapılacağı saatten evvel tertip heyetinin çoğunluğu tarafından da, beyannameyi verildiği makama yazı ile bildirilmek şartıyla, bir defaya mahsus olmak ve 48 saati geçmemek üzere geri bırakılabilir.

MADDE 5. — 10 Şubat 1963 tarih ve 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanunun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 11. — Şehir ve kasaba dâhilindeki genel yollar üzerinde yapılacak yürüyüşler 4, 7 ve 10 ncu maddeler hükümlerine tabidir. Yürüyüşe ait beyannamelerde, ayrıca, 4 ncu madde gereğince ilân olunan yollar ve istikâmetlere uyulmak şartıyla, yürüyüşe geçmek için seçilecek toplanma yeri ile takibolunacak yol ve dağılma yeri gösterilmek şarttır.

Mahallin en büyük mülkiye âmiri lüzum ve zaruret gördüğü takdirde, 4 ncu madde gereğince ilân olunan yollar ve istikâmetlere uymak şartıyla, yürüyüşlerin yapılacağı yollar ile istikâmeti tespit ve keyfiyeti gerekçeli ve yazılı olarak ilgililere tebliğ eder.

Şehir ve kasabalar dışındaki genel yollarda yapılacak yürüyüşler de 7 ve 10 ncu maddeler hükümlerine tabidir. Yürüyüşe ait beyannamelerde ayrıca, yürüyüşe geçmek için seçilecek toplanma yeri ve takibolunacak yol ve dağılma yerinin gösterilmesi şarttır. Yürüyüş yapılacak yol birden fazla il hududuna dâhil bulunuyorsa, bu beyanname yürüyüşün başlayacağı ilin valiliğine verilir. Beyannameyi alan valilik, yürüyüş yapılacak yolların geçtiği illerin valileri ile temas ederek, yürüyüş yolunu, istikâmetini, dağılma yerini ve yolun ne kadar kısmının yürüyüşe tahsis edildiğini tespit ve keyfiyeti gerekçeli ve yazılı olarak tertip heyetine tebliğ eder.

Tertip heyeti, idare heyeti ve Hükümet komiseri hakkındaki 8 ve 9 ncu maddeler hükümleri yürüyüşlere de uygulanır.

MADDE 6. — 10 Şubat 1963 tarih ve 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanunun 13 ncu maddesinin (ç) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

ç) 4, 7 ve 11 nci maddeler gereğince belirtilen yerler dışında ;

MADDE 7. — 10 Şubat 1963 tarih ve 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanunun 18 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir :

7 nci madde gereğince verilecek beyanname, idare heyeti üyesi olarak gösterilenlerin, bu maddede belli edilen nitelikleri haiz olmadığının, toplantı veya gösteri yürüyüşünün yapılmasından

sonra tespit edilmesi halinde, tertip heyeti üyeleri üç aya kadar hapis ve beşyüz liradan binbeşyüz liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

8 nci maddede yazılı görevleri yerine getirmeyen idare heyeti üyeleri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, altı aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üçbin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Hükümet komiserince toplantı veya yürüyüşün safahatının teknik araç ve gereçlerle tespiti için görevlendirilenlere, bu görevini yaptıkları esnada cebir ve şiddet veya tehdit veya nüfuz ve müessir kuvvet sarf etmek suretiyle mâni olanlar hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis ve bin liradan beşbin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 8. — 10 Şubat 1963 tarih ve 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki Kanununun 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24 ncü maddelerde yazılı asgarî hapis cezaları : 18 nci maddenin birinci fıkrasındaki altı ay, sekiz aya, 19 ncu maddedeki üç ay, dört aya, 20 nci maddedeki altı ay, sekiz aya, 21 nci maddenin birinci fıkrasındaki bir aya kadar olan ceza, bir aydan altı aya, 2 nci fıkrasındaki altı ay, sekiz aya, 3 ncü fıkrasındaki bir yıl, bir yıl dört aya, 22 nci maddenin birinci fıkrasındaki altı ay, sekiz aya, ikinci fıkrasındaki bir yıl, bir yıl dört aya, 23 ncü maddenin (a) bendindeki altı ay, sekiz aya, (b) bendindeki bir yıl, bir yıl dört aya, (c) bendindeki üç yıl, dört yıla ve 24 ncü maddedeki altı ay, sekiz aya; bir yıl, bir yıl dört aya, çıkarılmak suretiyle değiştirilmiştir.

MADDE 9. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu			Millet Meclisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
17	153	113	7	20	7	33	57	550
25	108	436	8	24	372	37	104	169
27	140	152	9	31	595:599	39	129	175:209
31	33	460:463						
	34	510:569						
	35	574:615						
	37	7:30,30:71,72:73						
	38	82:83						

I - Gerekçeli 694, 694'e 1 nci ek ile 694'e 2 nci ek S. Sayılı basmayazılar Millet Meclisinin 33 ve 129 ncu birleşimlerine, 189 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 31 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi İçişleri ve Adalet, Cumhuriyet Senatosu İçişleri, Anayasa ve Adalet komisyonlarından kurulan Geçici komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/520